P8_TA(2015)0233

Nedavna otkrića slučajeva korupcije na visokoj razini u FIFA-i

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. lipnja 2015. o nedavno razotkrivenim slučajevima korupcije na visokoj razini u FIFA-i (2015/2730(RSP))

(2016/C 407/12)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Izvješće Komisije o suzbijanju korupcije u EU-u od 3. veljače 2014. (COM(2014)0038),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 6. lipnja 2011. pod nazivom „Borba protiv korupcije u EU-u" (COM(2011) 0308),

— uzimajući u obzir Direktivu (EU) br. 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma ([1]),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 18. siječnja 2011. pod nazivom „Razvoj europske dimenzije u sportu" (COM(2011)0012),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. veljače 2012. o europskoj dimenziji u sportu ([2]),

— uzimajući u obzir Bijelu knjigu Komisije o sportu od 11. srpnja 2007. (COM(2007)0391),

— uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, od 21. svibnja 2014. o Planu rada Europske unije za sport od 2014. do 2017.,

— uzimajući obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2013. o namještanju utakmica i korupciji u sportu ([3]),

— uzimajući u obzir Rezoluciju Parlamentarne skupštine Vijeća Europe od 23. travnja 2015. o reformi upravljanja nogometom,

— uzimajući u obzir novi program za sport u okviru programa Erasmus+, a posebno njegov cilj obračunavanja s prekograničnim prijetnjama integritetu sporta kao što su doping, namještanje utakmica i nasilje, zajedno sa svim oblicima netolerancije i diskriminacije, te promicanje i podržavanje dobrog upravljanja u sportu,

— uzimajući u obzir „Stockholmski program – otvorena i sigurna Europa koja služi svojim građanima i štiti ih",

— uzimajući u obzir članak 2. Statuta FIFA-e u kojem se utvrđuje da su ciljevi FIFA-e između ostalog: „promicanje integriteta, etike i fair playa s ciljem sprečavanja svih metoda ili postupaka, kao što su korupcija, doping ili manipulacija utakmica, koji mogu ugroziti integritet utakmica, natjecanja, igrača, službenih osoba ili članova, ili dovesti do zlouporabe nogometa unutar saveza",

— uzimajući u obzir izvješće Michaela Garcije o spornim postupcima nadmetanja za domaćinstvo Svjetskog nogometnog prvenstva 2018. i 2022. koje je FIFA u prosincu 2014. pristala objaviti,

— uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,

([1]) SL L 141, 5.6.2015., str. 73.
([2]) SL C 239 E, 20.8.2013., str. 46.
([3]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0098.

Četvrtak, 11. lipnja 2015.

A. budući da su švicarske vlasti 27. svibnja 2015. u Zürichu uhitile 14 dužnosnika FIFA-e, među kojima je bio i njezin potpredsjednik; budući da su uhićeni na zahtjev Ministarstva pravosuđa SAD-a na temelju optužbi za pranje novca, iznudu, prijevaru i podmićivanje u ukupnom iznosu od više od 150 milijuna USD;

B. budući da su švicarske i američke vlasti također pokrenule zasebnu kaznenu istragu o tome kako je Svjetsko nogometno prvenstvo dodijeljeno Rusiji 2018. i Katru 2022.;

C. budući da je FIFA godinama djelovala kao netransparentna organizacija koja nizašto ne snosi odgovornost i na glasu je kao korumpirana; budući da su nedavna uhićenja potvrdila da su prijevara i korupcija u FIFA-i rašireni i ukorijenjeni u cijelom sustavu, a ne samo izolirani slučajevi nesavjesnog rada, kako je tvrdio bivši predsjednik FIFA-e Joseph Blatter;

D. budući da je usprkos uhićenjima i optužbama protiv dužnosnika FIFA-e te krizi u kojoj se ta organizacija našla Joseph Blatter 29. svibnja 2015. po peti put izabran za predsjednika FIFA-e; budući da ponovni izbor Josepha Blattera za predsjednika i odluka o tome da ne objavi zaključke Garcijina izvješća o izboru Rusije za domaćina Svjetskog nogometnog prvenstva 2018. i Katra 2022. pokazuju da je FIFA djelovala neodgovorno, nije marila za posljedice te se opirala reformama ili promjenama potrebnima za poboljšanje upravljanja međunarodnim nogometom;

E. budući da su se ostavkom Josepha Blattera i uhićenjem dužnosnikâ FIFA-e stvorili uvjeti za radikalnu reformu struktura i praksi FIFA-e u cilju poboljšanja njezina upravljanja i borbe protiv korupcije u samoj organizaciji, do čega mora doći što je prije moguće;

F. budući da je integritet sportskih organizacija od velike važnosti jer i profesionalni i amaterski sport imaju ključnu ulogu u promicanju mira, poštovanja ljudskih prava i solidarnosti u svijetu, donose zdravstvene i gospodarske koristi društvima te imaju bitnu ulogu u isticanju temeljnih obrazovnih i kulturnih vrijednosti te promicanju socijalne uključenosti;

G. budući da je Tibor Navracsics, europski povjerenik za obrazovanje, kulturu, mlade i sport, u svojoj izjavi od 3. lipnja 2015. osudio nedavne događaje u FIFA-i te pozvao na to da se izgubljeno povjerenje ponovno zadobije te da se u FIFA-u uvede pouzdan sustav za dobro upravljanje;

H. budući da su Komisija i Vijeće uvidjeli potrebu za sklapanjem partnerstva između upravljačkih tijela u nogometu i javnih vlasti za dobro upravljanje u tom sportu, kojim će se poštovati samoregulatorna priroda profesionalnog sporta i koje je rezultiralo strukturnim dijalogom o sportu;

I. budući da su transparentnost, odgovornost i demokracija, odnosno dobro upravljanje, u sportskim organizacijama preduvjet za to da se takva samoregulatorna tijela i sportski pokreti uspješno bave sprečavanjem i suzbijanjem sustavne prijevare i korupcije u sportu;

J. budući da je Parlament prethodno pozvao upravljačka tijela u nogometu da uvedu veću razinu demokracije, transparentnosti, zakonitosti i odgovornosti (tj. financijsku reviziju koju će provoditi nezavisno revizorsko tijelo) i dobro upravljanje te je od Komisije zatražio da izradi smjernice o načinu na koji se može podržati legitimna i primjerena samoregulacija;

K. budući da bi, ako se tom pitanju ne posveti hitna i odgovarajuća pozornost, korupcija mogla i dalje potkopavati povjerenje u sportske institucije i ugroziti integritet sporta u cjelini;

L. budući da je borba protiv korupcije jedan od prioriteta Stockholmskog programa kojim se Komisija vodi u aktivnostima u području pravosuđa i unutarnjih poslova;

M. budući da sport također predstavlja velik brzorastući sektor gospodarstva EU-a i daje važan doprinos rastu i otvaranju radnih mjesta, s učincima na dodanu vrijednost i zapošljavanje koji premašuju prosječne stope rasta;

1. osuđuje sustavnu i prijezira vrijednu korupciju razotkrivenu u FIFA-i te napominje da smatra da te optužbe nisu nimalo iznenađujuće;

2. poziva sportske organizacije, države članice i EU da u potpunosti surađuju u svim tekućim i budućim istragama u vezi s navodnim slučajevima korupcije u FIFA-i;

3. naglašava da je iznimno važna istraga koju pravosudna tijela Švicarske i SAD-a provode u vezi s odlukama Izvršnog odbora FIFA-e o dodjeli Svjetskog nogometnog prvenstva Francuskoj 1998., Južnoj Africi 2010., Rusiji 2018. i Katru 2022.;

4. naglašava da je važno zajamčiti da naknadne istrage slučajeva korupcije unutar FIFA-e u prošlosti obuhvaćaju, kad je to opravdano, smjenjivanje s dužnosti svih dužnosnika umiješanih u financijske povrede te reviziju odluka koja se dovode u vezu s koruptivnim ili drugim kaznenim radnjama; poziva EU da pomno prati taj postupak te da stvori uvjete potrebne za nepristranu vanjsku istragu; pozdravlja izjavu predsjednika Odbora FIFA-e za reviziju i sukladnost prema kojoj je odluke o dodjeli domaćinstava Svjetskog nogometnog prvenstva 2018. i 2022. moguće poništiti ako se pojave dokazi da su te odluke donesene isključivo pod utjecajem mita;

5. osuđuje činjenicu da FIFA nije u cijelosti objavila Garcijino izvješće, na što je pristala u prosincu 2014., ali dosad to nije učinila, te je poziva da to smjesta učini;

6. podsjeća na važnost jasnih i transparentnih pravila za dodjelu svjetskih nogometnih prvenstava i jamčenja uspostave prikladnog mehanizma informiranja i nadzora kako bi se osiguralo da se tim postupkom jamči jednakost između zemalja koje podnose kandidaturu te da se konačna odluka zasniva isključivo na kvaliteti njihovih ponuda;

7. poziva sve međunarodne sportske organizacije da se pobrinu za to da se svaka zemlja koja podnosi kandidaturu za domaćina velikih sportskih događaja obvezuje, u pogledu svih aktivnosti povezanih s organizacijom i provedbom događaja, da će poštovati međunarodne standarde u pogledu temeljnih ljudskih prava;

8. izražava zabrinutost zbog situacije u kojoj se nalaze radnici migranti u Katru koji rade na izgradnji infrastrukture za Svjetsko nogometno prvenstvo 2022. u organizaciji FIFA-e, među ostalim zbog sustava kafala, koji predstavlja prisilni rad, opasnih uvjeta rada, prisiljavanja na rad na ekstremnoj vrućini šest dana u tjednu te prisiljavanja na život u prenatrpanim i lošim radničkim kampovima; poziva Katar da ratificira i provede temeljna radnička prava i Međunarodnu konvenciju UN-a o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji, te da s tim u vezi donese propise;

9. naglašava da su korupcija i pranje novca suštinski povezani te da je u velikom broju država članica došlo do namještanja utakmica i drugih financijskih kaznenih djela koja su često povezana s kriminalnim organizacijama koje djeluju na međunarodnoj razini;

10. pohvaljuje istraživačko novinarstvo koje je dovelo do ozbiljnih sumnji u korupciju u FIFA-i u postupku nadmetanja za domaćinstvo Svjetskog nogometnog prvenstva; s tim u vezi potiče sve sportske organizacije da uspostave učinkovit regulatorni okvir kako bi se olakšao put zviždačima i pružila im se zaštita;

11. izražava svoje dugogodišnje stajalište da je korupcija u FIFA-i sveprisutna, sustavna i duboko ukorijenjena te vjeruje da je ta organizacija ozbiljno naštetila integritetu nogometa diljem svijeta i pogubno utjecala na njega, od vrha profesionalnog nogometa do lokalnih amaterskih klubova;

12. čvrsto ističe da nogomet, najpopularniji sport na svijetu, ne smije biti okaljan takvom kulturom korupcije te ga je potrebno zaštititi od nedavnih zbivanja oko FIFA-e, a ne ga zbog toga osuđivati;

13. naglašava da nogomet i sport općenito imaju snažan pozitivan društveni učinak na svakodnevni život milijuna građana, posebno mladih;

14. pozdravlja ostavku Josepha Blattera na mjesto predsjednika FIFA-e te provođenje kaznenih istraga; potiče Izvršni odbor FIFA-e da provede strukturne reforme koje će donijeti transparentnost i odgovornost i zajamčiti otvorene, uravnotežene i demokratske postupke donošenja odluka unutar FIFA-e, što se odnosi i na postupak izbora novog predsjednika, te politiku nulte tolerancije kad je riječ o korupciji u sportu;

Četvrtak, 11. lipnja 2015.

15. izražava duboku zabrinutost što vjerodostojnost FIFA-e kao upravnog tijela svjetskog nogometa te nužne hitne reforme ne mogu uistinu započeti prije izbora novog vodstva, što bi, prema propisima FIFA-e, moglo potrajati još devet mjeseci; stoga poziva FIFA-u da na transparentan i uključiv način izabere prikladnog vršitelja dužnosti koji bi zamijenio Josepha Blattera;

16. podsjeća da je dobro upravljanje u sportu preduvjet za autonomiju i samoregulaciju sportskih organizacija u skladu s načelima transparentnosti, odgovornosti i demokracije te naglašava da je potrebna politika nulte tolerancije u pogledu korupcije u sportu; ističe potrebu da svi dionici budu zastupljeni u postupku donošenja odluka te napominje da se mogu usvojiti najbolje prakse drugih sportskih organizacija;

17. poziva FIFA-u da odsad bude u potpunosti transparentna i da se u cijelosti posveti temeljitoj reviziji prošlih i sadašnjih odluka i postupaka, pa i u pogledu isplate naknada izvršnim i višim rukovoditeljima, u cilju uvođenja internih postupaka samoregulacije te učinkovitih mehanizama otkrivanja, istraživanja i sankcioniranja;

18. vjeruje da bi ta revizija trebala obuhvatiti Statut FIFA-e, njezine strukture, kodeks te operativne politike i prakse, postavljanje ograničenja na broj mandata te uvođenje neovisne dužne pažnje za članove Izvršnog odbora, uključujući predsjednika, te vanjske i u potpunosti neovisne financijske revizije pouzdanosti financijskih izvještaja;

19. poziva FIFA-u da primjeni stroge etičke norme i kodeks ponašanja na svoju upravu i Izvršni odbor, koje će nadzirati neovisno nadzorno tijelo;

20. poziva sva sportska upravljačka tijela da se opredijele za dobru praksu upravljanja i veću transparentnost kako bi se umanjio rizik od korupcije; u tom smislu preporučuje veće poštovanje ravnoteže spolova pri imenovanju članova odbora i izvršnih odbora svih organizacija, posebno kako bi se podsjetilo na to da sport, a osobito nogomet, nije ekskluzivno pravo muškaraca; vjeruje da bi otvaranje značilo napredak kad je riječ o transparentnosti;

21. poziva sve ugovorne sponzore i radiotelevizijske kuće da traže i podupiru postupak reforme u FIFA-i javno se izjašnjavajući protiv korupcije u sportu te da svoje riječi poprate stalnim pritiskom;

22. traži od UEFA-e i nacionalnih nogometnih saveza da pojačaju svoje napore u cilju provedbe mjera temeljite reforme unutar FIFA-e do kraja 2016., a posebno preporuka iz ove Rezolucije, i izravno i preko agencije svojih predstavnika u Izvršnom odboru FIFA-e i nacionalnim nogometnim savezima;

23. poziva Komisiju i države članice da u okviru Plana rada Europske unije u području sporta pojačaju i daju prioritet radu i aktivnostima koji se odnose na dobro upravljanje te da se pobrinu da su nacionalni savezi u potpunosti uključeni u aktivnosti usmjerene na bolje upravljanje na europskoj i međunarodnoj razini;

24. poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama te Interpolom, Europolom i Eurojustom poduzme sve odgovarajuće mjere, uključujući stvarno provođenje, za pružanje odgovora na bilo kakvu naznaku korupcije u koju su upleteni dužnosnici FIFA-e i nacionalnih nogometnih saveza na teritoriju EU-a, te da ojačaju suradnju europskih tijela za provođenje zakona osnivanjem zajedničkih istražnih timova i suradnje među tijelima kaznenog progona;

25. naglašava da, s obzirom na transnacionalnu prirodu korupcije u sportu, napori za njezino suzbijanje zahtijevaju učinkovitiju suradnju svih dionika, uključujući javna tijela, pravosudna i policijska tijela, industriju sporta, sportaše i navijače, te da bi naglasak također trebalo staviti na obrazovanje i aktivnosti usmjerene na prevenciju u tom području;

26. pozdravlja novi program za sport u okviru programa Erasmus+ kojim se promiču transnacionalni obrazovni projekti za obračunavanje s prekograničnim prijetnjama integritetu i etici sporta kao što su doping, namještanje utakmica i nasilje, zajedno sa svim oblicima netolerancije i diskriminacije, te čiji je cilj promicanje i podržavanje dobrog upravljanja u sportu,

27. poziva države članice i sportske federacije da informiraju i educiraju sportaše i potrošače na odgovarajući način, počevši od rane dobi i na svim razinama sporta, i amaterskog i profesionalnog; potiče sportske organizacije da uspostave programe sveobuhvatne prevencije i obrazovanja kojima se klubovima, ligama i federacijama nameću jasne obveze, posebno kad je riječ o maloljetnicima, te da ustraju u njihovoj primjeni;

28. pozdravlja nedavni dogovor o Četvrtoj direktivi o sprečavanju pranja novca te podupire proaktivnu upotrebu svih sredstava koje taj novi zakonodavni akt pruža kako bi se tom problemu stalo na kraj; poziva Komisiju da sustavno revidira zakonodavstvo EU-a povezano sa suzbijanjem pranja novca kako bi bila sigurna da je to dostatno za borbu protiv korupcije u sportu te da postoji nadzor nad sportskim upravljačkim tijelima registriranima u EU-u i njihovim dužnosnicima;

29. ustraje u tome da borba protiv korupcije u pogledu upravljanja FIFA-om mora biti popraćena jasnom predanošću FIFA-e, EU-a, država članica i ostalih dionika borbi protiv ostalih zločina koji zahvaćaju sportske organizacije, osobito namještanja utakmica, a koji su često povezana s organiziranim kriminalom na međunarodnoj razini;

30. naglašava da se svim budućim reformama profesionalnog sporta, a osobito nogometa, moraju obuhvatiti temeljne odredbe za zaštitu prava sportaša, trenera i momčadi; s tim u vezi naglašava važnost rješavanja pitanja vlasništva treće strane nad igračima u europskom sportu;

31. podržava poziv kampanje New Fifa Now za osnivanje neovisnog i nevladinog Odbora za reformu FIFA-e koje bi trebalo nadgledati neovisno međunarodno tijelo;

32. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Međunarodnoj nogometnoj federaciji (FIFA), Uniji europskih nogometnih saveza (UEFA), nacionalnim nogometnim savezima, Udruženju europskih profesionalnih nogometnih liga (EPFL), Udruženju europskih klubova (ECA) i Međunarodnom udruženju profesionalnih nogometaša (FIFPro).